

II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 13. november 2001

om regionen Sardinien (Italien) påtænkte støtteordning til fordel for omstrukturering af kriseramte bedrifter inden for sektoren for beskyttede afgrøder

(meddelt under nummer K(2001) 3445)

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(2002/229/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 88, stk. 2, første afsnit,

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med denne artikel, og

ud fra følgende betragtninger:

ter til at fremsætte deres bemærkninger til den omhandlede støtte.

- (4) Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra interesserede parter.

I. SAGSFORLØB

- (1) Ved brev af 12. januar 1998, der blev registreret den 15. januar 1998, anmeldte Italiens Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union over for Kommissionen i henhold til traktatens artikel 88, stk. 3, en støtteordning til fordel for omstrukturering af kriseramte bedrifter inden for sektoren for beskyttede afgrøder på Sardinien, der var vedtaget ved regionalstyrelsens bekendtgørelse nr. 48/7 af 2. december 1997. Ved brev af 10. september 1998, der blev registreret den 15. september 1998, og ved brev af 16. november 1998, der blev registreret den 19. november 1998, fremsendte Italiens Faste Repræsentation yderligere oplysninger til Kommissionen.
- (2) Ved brev af 1. februar 1999 underrettede Kommissionen Italien om sin beslutning om at indlede proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, vedrørende ovennævnte støtte.
- (3) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* ⁽¹⁾. Kommissionen opfordrede interesserede par-

II. BESKRIVELSE AF STØTTEN

- (5) Den anmeldte støtteordning er »Regionalplanen for omstrukturering af bedrifter inden for sektoren for beskyttede afgrøder. Regionalstyrelsens bekendtgørelse nr. 48/7 af 2. december 1997«. Støtteordningen omfatter finansielle foranstaltninger (afvikling og omlægning af gælden), strukturforanstaltninger (investeringer) og teknisk bistand. Regionen planlægger at bevilge 60 mia. ITL (ca. 30 mio. EUR) til gennemførelsen, idet hver bedrift modtager højst 600 mio. ITL (ca. 300 000 EUR).
- (6) Ifølge regionens forklaringer (se brev af 10. september 1998) drejer det sig om en engangsstøtteordning, og bedriftenes rentabilitet forventes at blive genskabt i løbet af en treårsperiode. Varigheden af de forskellige omstrukturingsstøtteforanstaltninger er dog: a) 15 år, når det gælder rentegodtgørelse i forbindelse med omlægningen af gælden; b) tilpasset til den tid, det rent teknisk tager at gennemføre interventioner i form af tilskud, der ikke skal tilbagebetales, og investeringer; c) ubegrænset for den tekniske bistands vedkommende.
- (7) Støttemodtagerne er de landbrugsbedrifter, der er i finansielle vanskeligheder, og navnlig de bedrifter, som beskæftiger sig med primærproduktion af beskyttede afgrøder, det vil sige blomster- og gartneriprodukter.

⁽¹⁾ EFT C 187 af 3.7.1999, s. 2.

Produkterne

- (8) Beskyttede landbrugsafgrøder er alle de plantearter af landbrugsmæssig interesse, der dyrkes under strukturer, som kan beskytte dem mod ugunstige vejrforhold. De arter, som den anmeldte foranstaltning vedrører, er følgende:
- grøntsager (mellemstore konsumtomater af sorten »camone«, auberginer, peberfrugter, agurker, squash, meloner, vandmeloner, jordbær, bønner, salat, selleri, radiser, rucola)
 - krydderurter (persille, basilikum, merian, timian, oregano osv.)
 - svampe
 - afskårne blomster (nellike, krysantemum, gerbera, roser, løvemund, brudeslør, hindebæger, gladiolus, iris, liljer osv.)
 - potteplanter (grønne planter og blomster)
 - middelhavsplanter.

Bedrifterne og deres finansielle vanskeligheder

- (9) På baggrund af de italienske myndigheders oplysninger vedrører omstrukturingsplanen først og fremmest små landbrugere, som omhandlet i § 2083 i den italienske civillovbog (Codice civile). Det drejer sig i nogle tilfælde om sammenslutninger eller interessentskaber og kun i sjældne tilfælde om kapitalselskaber (ApS). De beskæftiger sig alle med primærproduktion. De italienske myndigheder oplyser ligeledes, at de pågældende støttemodtagende bedrifter er potentielt effektive og produktive, og at deres tekniske insolvens skyldes, at de ikke kan betale deres gæld på grund af tab som følge af enten produktionsknaphed eller vanskeligheder med rettidigt at inddrive modværdien af de markedsførte produkter.
- (10) I planens kriterier for udvælgelsen af støttemodtagere tages der højde for Sardiens landbrugsbedrifters særlige karakter, og det kræves, at det påvises dels, at bedrifterne reelt har en dårlig økonomi (et væsentligt driftsunderskud, der gentager sig i flere høstår) og dels, at det reelt er umuligt for disse bedrifter at nedbringe gælden uden offentlig støtte (f.eks. ved at afhænde en del af bedriften eller af de personlige formuegoder).
- (11) Med hensyn til det første kriterium, som er af økonomisk karakter, betragter man en bedrift som kriseram, hvis den i de sidste tre høstår har haft et gennemsnitligt driftsunderskud på mindst 25 % af de reelle indtægter. Dette underskud beregnes ved at sammenligne resultatet for ovennævnte høstår med gennemsnittet af indtægterne fra salget af bruttoproduktionen (civillovbogens artikel 2425 a), og det påvises på følgende måde: Efter at have anslået bedriftens gennemsnitsudgifter for høstarene 1993/94, 1994/15 og 1995/96 sammenlignes disse udgifter med indtægterne fra bruttoproduktionen for

samme høstår. Indtægterne fastslås ved, at der indhentes en passende erklæring fra landbrugeren i henhold til lov nr. 15 af 4. januar 1968 om bestemmelserne for administrativ dokumentation og for legalisering og ægthedsbekræftelse af underskrifter, navnlig artikel 4 (om en erklæring, der svarer til en vitterlighedserklæring), artikel 20 (om ægthedsbekræftelse af underskrifter) og artikel 26 (om strafferetlige sanktioner).

- (12) Det andet kriterium, som er af formuemæssig karakter, går ud på at sammenligne værdien af bedriftens formue og eventuelt landbrugers personlige formue, fraregnet den egentlige beboelsesejendom, med den del af den samlede gæld, der forfaldt den 31. december 1996, og som udgøres af forfalden gæld til banker, socialsikringsinstitutter og privatpersoner, under forudsætning af at denne gæld kan påvises. Man anser en landbruger for at være kriseram, såfremt vedkommendes gældsætning andrager mindst 30 % af den ovenfor definerede formue. Ved bedriftskapital forstås bedriftens samlede anlægsaktiver (fast ejendom, drivhusstrukturer, bygninger, maskiner osv.), der vil blive sagkyndigt vurderet af teknikerne fra den regionale myndighed for udvikling og teknisk bistand inden for landbruget (ERSAT) ud fra en særlig formular til dette formål. Kapitalens værdi udregnes ved at tage gennemsnittet af bedriftens kapitalværdi (beregnet i henhold til civillovbogens artikel 2424) og markedsværdien. Landbrugers personlige formue fastslås ved hjælp af en passende erklæring, som vedkommende afgiver i henhold til lov nr. 15 af 4. januar 1968 om bestemmelserne for administrativ dokumentation og for legalisering og ægthedsbekræftelse af underskrifter.

Ved vurderingen af bedrifternes finansielle vanskeligheder bliver der taget højde for bedriftstypen, og følgende aspekter bliver derfor taget i betragtning:

- a) såfremt der er tale om enkelte landbrugere, tages bedriftsejendommen og den personlige ejendom i betragtning samt eventuel ejendom i forbindelse med udøvelsen af anden virksomhed
- b) såfremt der er tale om sammenslutninger og interessentskaber, tages bedriftsejendommen og de enkelte deltageres personlige ejendom i betragtning samt eventuel ejendom i forbindelse med udøvelsen af anden virksomhed
- c) såfremt der er tale om kapitalselskaber, tages bedriftsejendommen i betragtning.
- (13) Som svar på Kommissionens brev af 19. oktober 1998, hvor Kommissionen bad om, at anvendelsen af ovennævnte kriterier blev belyst ved hjælp af nogle konkrete eksempler, gav de kompetente myndigheder i brev af 16. november 1998 de oplysninger, som er angivet i betragtning 14-20.

Bedrifternes finansielle vanskeligheder

- (14) »— [...] der gøres opmærksom på, at bedriftens driftsresultat (underskud eller overskud) udelukkende bestemmes ved hjælp af en sammenligning mellem de afholdte udgifter og de indkomne indtægter i det pågældende høstår. Bl.a. kan bedriftens udgifter ... ikke omfatte hele beløbet på de foretagne investeringer, men kun den relevante afskrivningsrate for det pågældende år.

Har en bedrift f.eks. i årets løb foretaget investeringer for 50 millioner [ITL] for at købe udstyr, der skal afskrives over 10 år, beløber investeringsudgiften for det pågældende år sig til 5 millioner (afskrivningsraten). Dette tal vil således bidrage til det opnåede driftsresultat (overskud eller underskud) under posten »udgifter«. Hvis en bedrift således har haft et overskud på 10 millioner og foretaget investeringer for 50 millioner med en årlig afskrivningsrate på 5 millioner, har samme afskrivningsrate allerede bidraget til bedriftens overskud på 10 millioner, nemlig under posten »udgifter«.

— [...] Den gældsætning, der tages i betragtning ved fastlæggelsen af parameteret, er ikke bedriftens samlede gæld (gæld, der allerede er forfalden, samt gæld, som forfalder), men kun den gæld, der forfalder den 31. december 1996, og som ikke er blevet betalt. Denne gæld betragtes som kortfristet gæld, der ikke kan indfries af bedriften.

Der gøres opmærksom på, at man anser en landbruger for kriseramt, hvis den forfaldne (og naturligvis ikke betalte) gæld udgør mindst 30 % af formueværdien. Denne kortfristede gæld anses for ikke at kunne indfries af landbrugeren, og en finansiell omstrukturering betragtes derfor som værende absolut nødvendig.

Nærmere betegnet forholder det sig sådan, at:

- der i kriteriet naturligvis skal tages højde for de foretagne investeringer i forbindelse med eventuelle rater, som er forfaldne og ikke er blevet betalt i perioden fra 1.1.1992 til 31.12.1996

- det gældsætningsniveau, der tages i betragtning, således ikke er den samlede gæld, men kun den forfaldne.

F.eks. har en bedrift med en aktivside på 100 millioner, med en forfalden gæld på 30 millioner (kortfristet gæld) og med en yderligere gæld, der forfalder, på 50 millioner (langfristet gæld) en nettoformue på 20 millioner.«

Genskabelse af rentabiliteten

- (15) »Støttemodtagerne skal opstille et driftsregnskab. Dette dokument vil gøre det muligt for de regionale myndigheders teknikere at efterprøve, om bedrifternes rentabilitet genskabes. Man har anset det for hensigtsmæssigt at stille denne betingelse for at kunne modtage støtten, eftersom landbrugssektoren på Sardinien ikke bare lider under de vanskeligheder, der blev nævnt i planens indledning, men også af en mangel på virksomhedskultur, der bl.a. giver sig udtryk i modstand mod at føre selv et elementært regnskab. Omstrukturingsplanen tager også sigte på at afhjælpe denne mangel.

Kriterierne for at vurdere de kriseramte virksomheders genskabelse af rentabiliteten er blevet fastlagt efter en sammenligning mellem bedriftens nettoindtægt pr. hektar — sådan som den er under den nuværende drift, hvor det tydeligt fremgår, at det er umuligt at dække udgiftsposterne (navnlig afdrag og renter) — og bedriftens nettoindtægt pr. hektar under den ændrede drift, det vil sige efter de interventioner, der foreslås i omstrukturingsplanen, og som vil gøre det muligt at opnå en salgbar bruttoproduktion, der er i stand til at dække alle udgiftsposterne.

Med omstrukturingsplanen, som forbedrer driften både med hensyn til produkternes kvalitet og ved at lade produkterne svare til markedets behov, vil udgifterne til afdrag på gæld i anlæg og bygninger samt udgifterne til bankrenter falde fra 43 % af den salgbare bruttoproduktion (nuværende drift) til 29,7 % af denne (ændret drift).

Efter omstruktureringen forventes minimumsoverskuddet at ligge på 1,4 %.

Tabel 2

UDGIFTERNES INDVIRKNING PÅ INDTÆGTERNE

Nuværende drift (produceret mængde = 80 000 kg)

(mio. ITL)

Udgifter	Indtægter	Driftsoverskud eller- underskud	Procentdel af indtægterne
Rater	75		43
Landbrugsudgifter	72	– 55	41
Lønninger	84		48
I alt	231	– 55	– 31,3

Raterne afhænger af de faste udgifter til afdrag på gæld i bygninger og anlæg, til vedligeholdelse og til lån.

Ændret drift (produceret mængde = 110 000 kg)

(mio. ITL)

Udgifter		Indtægter	Procentdel af indtægterne
Rater	79	266,4	29,7
Landbrugsudgifter	112		42,0
Lønninger	71,8		26,9
I alt	262,8	266,4	98,6
Driftsoverskud	3,6		1,4

Raterne afhænger af de faste udgifter til afdrag på gæld i bygninger og anlæg, til vedligeholdelse og til lån.

Sammenligning mellem nuværende drift og ændret drift

(mio. ITL)

Poster	Nuværende drift	Ændret drift	Forskel i numerisk værdi	Forskel i procent
Indtægter	176	266,4	90,4	+ 51,4
Udgifter	231	262,8	31,8	+ 13,8
Overskud eller underskud	- 55	3,6	58,6	+ 93,4

Omstruktureringsplanen for bedrifterne bygger hovedsagelig på følgende interne aktioner i bedrifterne:

a) Kortlægning af, hvilken produktionsmængde der er nødvendig for at genskabe rentabiliteten. Det vil være den mængde, som muliggør en gennemsnitsomkostning pr. enhed (K), der mindst er lig med markedsprisen (P).

I det eksempel, der er vist i tabel 2, er denne mængde 110 000 kg pr. hektar i forhold til den nuværende mængde på 80 000 kg pr. hektar. Ved at anvende formelen for gennemsnitsomkostningen pr. enhed, nemlig $K = Kt : Qt$

(K = gennemsnitsomkostning pr. enhed; Kt = omkostning i alt og Qt = mængde i alt)

får man således det resultat, at med den nuværende drift er $P < K$

$$\frac{231\ 000\ 000\ (Kt)}{800\ (Qt)} = 288\ 750\ (K)$$

$$\frac{P}{176\ 000\ 000} : \frac{Qt}{800} = 220\ 000\ (\text{pris pr. enhed})$$

og med den ændrede drift er $P > K$

$$\frac{262\,000\,800 \text{ (Kt)}}{1\,100 \text{ (Qt)}} = 238\,182 \text{ (K)}$$

$$\frac{P}{Qt} = \frac{266\,400\,000}{1\,100} = 242\,182 \text{ (pris pr. enhed).}$$

Den forøgelse af mængden og den forbedring af kvaliteten, der er nødvendig for at genskabe rentabiliteten, opnås ved at:

- a) indføre teknologiske nyskabelser (se punkt 14), anvende produktionsfaktorerne optimalt og benytte sig af en hensigtsmæssig produktionsstrategi, der f.eks. går ud på at producere mere i de perioder, hvor lønsomheden og markedets efterspørgsel efter forskellige produkter er større (for tomater af sorten »camone« er dette tilfældet fra december til februar)
- b) beskytte produktionen mod sygdomme ved hjælp af de materielle omstrukturingsinterventioner, der er nævnt i punkt 14, litra a)
- c) omstille produktionen fra produkter, der ikke er så rentable, til produkter, der har en højere markedsværdi, og som er lettere at afsætte på markedet. De salgsorganisationer, som planens støttemodtagere er med i, har ikke blot til opgave at sikre produkternes afsætning på markedet, men også at angive, hvilke produkter der er særlig efterspørgsel efter
- d) reducere lønomkostningerne, hvilket opnås ved den nedskæring i antallet af ansatte, der følger af såvel de teknologiske tilpasninger som overladelsen af sorteringen og pakningen til salgsorganisationerne.

I det viste eksempel udgør lønomkostningerne 48 % med den nuværende drift og 26,9 % med den ændrede drift

- e) reducere produktionsomkostningerne ved så vidt muligt at anvende nogle billigere produktionsmetoder. F.eks. bliver en for tiden meget brugt metode til skadedyrsbekæmpelse, hvor der anvendes methylbromid (sterilisering), erstattet med en metode (solbestråling), som ikke bare er billigere, men også mere miljøvenlig.

Desuden bør der tages højde for en ekstern faktor, som dog i væsentlig grad bidrager til at genskabe rentabiliteten, nemlig den øgede efterspørgsel efter oprindelige og lokale specialiteter, som salgsorganisationerne ikke er i stand til at efterkomme med det nuværende produktionsniveau. Endelig skal den tekniske bistands rolle understreges. Den vil gøre det muligt straks at afhjælpe landbrugernes eventuelle mangel på fagkundskab, og den vil samtidig give dem mulighed for at opnå eller forbedre den fagkundskab, der er nødvendig for at drive bedrifterne på en ordentlig måde.»

De foranstaltninger, der indgår i planerne for at genskabe rentabiliteten

- (16) »Den omstrukturingsplan, som hver enkelt potentiel støttemodtager skal gøre rede for på en dertil bestemt blanket fra myndighederne, skal omhandle:
 - de finansielle omstrukturingsforanstaltninger
 - de mindre interventioner med henblik på teknologisk tilpasning
 - forpligtelsen til at føre et regnskab for bedriften
 - forpligtelsen til at tilslutte sig en produktionsorganisation og den heraf følgende tilpasning af produktionsretningslinjerne til markedets efterspørgsel [...]
 - en formel forpligtelse til ikke at stille forslag til grundforbedring [...] i 5 eller 10 år. ([...] Kravet er 5 år, når det gælder bedrifter, der råder over komplette og funktionsdygtige anlæg i den pågældende periode og udelukkende modtager finansiel omstrukturingsstøtte. Kravet er 10 år, når det gælder bedrifter, der også modtager støtte til teknologisk tilpasning. Den almindelige virkningstid er 10 år).«

Desuden vil støttemodtagerne i en ubegrænset periode modtage teknisk bistand fra »teknisk-administrative konsulenter og landbrugskonsulenter, der arbejder for ERSAT (»ente regionale di sviluppo e assistenza tecnica in agricoltura«, den regionale myndighed for udvikling og teknisk bistand inden for landbruget), som er regionens udøvende myndighed.«

De finansielle foranstaltninger, der er planlagt med henblik på omstruktureringen

- (17) Med hensyn til disse foranstaltninger fremsendte de kompetente myndigheder i brev af 10. september 1998 følgende oplysninger:

»De kreditinstitutter, som er berørt af omstrukturingsplanen for de kriseramte drivhusbedrifter, er private [...]. I betragtning af at kreditinstitutterne som følge af de indgåede aftaler vil give afkald på de påløbne morarenter, både for den gæld, der forfaldt den 31.12.1996, og for den gæld, der forfaldt efter denne dato og indtil modtagerens underskrivelse af den nye kontrakt (punkt 4.1 a) i planen), består de regionale myndigheders støtte i at:

- a) nedsætte den gæld, der er stiftet hos kreditinstitutterne fra den 1. januar 1992, og som forfaldt den 31. december 1996, med én rate;
- b) yde rentegodtgørelse til et flerårigt lån (på højst 15 år), der følger af omlægningen af bedriftenes restgæld, som består af:

- 1 — restgæld, der er omhandlet i punkt a)
- 2 — rater, som forfaldt efter den 31.12.1996 og indtil datoen for den nye lånekontrakts indgåelse
- 3 — restgæld, der endnu ikke er forfalden (restgæld fra eventuelle landbrugslån).

Den i punkt b) omhandlede støtte, der ajourføres på datoen for kontraktens indgåelse, vil ikke kunne overstige 30 % af den referencesats, som staten har fastlagt for forbedringslån, og som i øjeblikket ligger på 6,50 %).

De to former for støtte (tilskud og rentestøtte) vil tilsammen ikke kunne overstige 75 % af den gæld, der forfaldt den 31.12.1996, fra regnet morarenter. I det foreliggende tilfælde — forudsat at den eneste udgift, der kan begrænses, er lånets afdragsrate, hvilket opnås ved hjælp af den finansielle omstrukturering — bliver der først foretaget en sammenligning mellem den rate, som bedriften maksimalt er i stand til at afdrage (3 500 ITL pr. m²), og raten i den nye afdragsplan. Herefter fastlægges man det nye lån, idet man foretager forskellige tilpasninger af følgende elementer i nævnte rækkefølge:

- 1) først og fremmest ændres lånets varighed (fra 5 til 15 år)
- 2) herefter nedsættes den gæld, der forfaldt den 31.12.1996, med nogle rater.

Resultatet af de to foranstaltninger gør det muligt at få det nøjagtige beløb på den restkapital, der skal lånes, og således at fastlægge den nye rate, som skal være i overensstemmelse med den rate, der maksimalt kan afdrages, det vil sige lavere end eller lig med denne.

Desuden skal der skabes en balance mellem alt dette og planens andre begrænsninger, som består i følgende:

- *et loft over den offentlige støtte til den finansielle omstrukturering, nemlig 75 % af den gæld, der forfaldt den 31.12.1996, fra regnet de morarenter, der påhviler bankerne*
- *et loft over den offentlige støtte herunder strukturinterventionerne på 600 mio. ITL.*«

De investeringer, der er planlagt med henblik på omstruktureringen

- (18) Ifølge de nationale myndigheder er de investeringer, der er nævnt i det følgende, »absolut nødvendige, da de tager sigte på at forebygge og begrænse de negative virkninger af ugunstige klimaforhold, på at yde beskyttelse mod plantesygdomme, på at nedsætte produktionsomkostningerne og på at forbedre produkterne kvalitet (miljøvenlig produktion), så produkterne bliver lette for salgsorganisationerne at afsætte på markedet. I betragtning af de støttemodtagende bedrifters finansielle vanskeligheder fastsættes der en støttesats svarende til 75 % af de støtteberettigede udgifter.

Investeringerne vedrører bedrifter, der beskæftiger sig med primærproduktion, og består i følgende:

a — *Installering af insektnet. 1 000 ITL pr. m²*

Insektnettene, som skal sættes op ved alle drivhusets åbninger, er absolut nødvendige for at hindre, at der kommer insekter ind, som er virusbærende og skadelige for afgrøderne. Med nettene begrænser man navnlig angrebene af hvid flue — herunder arten *bemisia tabaci*, der medfører infektioner med TYLCV — med 90 %. Det må påregnes, at nettene begrænser lufttilførslen til afgrøderne med cirka 50 %.

b — *Kunstig ventilation og klimakontrol. 1 200 ITL pr. m²*

Som følge af den i punkt a) nævnte foranstaltning bliver det absolut nødvendigt at installere et ventilations- og klimakontrolsystem.

Insektnettene hindrer i høj grad den naturlige ventilation og gør det derfor nødvendigt med kunstig ventilation og kontrol med den relative luftfugtighed for at undgå, at skimmelsygdomme skaber alvorlige problemer for afgrøderne. Det drejer sig om gråskimmel, blåskimmel, sortskimmel, bakterier og alvorlige sygdomme som hidrose, fasciation af stængelen osv.

c — *Flytbar isolering. 6 500 ITL pr. m²*

Installeringen af flytbar isolering er nødvendig for også i vintermånederne at opnå produkter af god kvalitet med en energibesparelse på 50 %.

d — *Varmluftsanlæg. 4 000 ITL pr. m²*

Dette anlæg forbedrer cirkulationen af varm luft, gør det muligt at kontrollere den relative fugtighed og bidrager til en yderligere forøgelse af energibesparelsen med cirka 20 %.

e — *Afvandingsanlæg. 6 400 ITL pr. m²*

Afvanding er absolut nødvendig på stærkt lerholdig jord og muliggør en fornuftig vanding og næringstilførsel, navnlig i efterårs- og vintermånederne.

f — *Udendørs ferskvandsopsamling. 2 350 ITL pr. m²*

Opførelsen af disse anlæg vil være forbeholdt de drivhusbedrifter, der ligger i områder uden fælles vandingsanlæg, og vil ske på betingelse af, at grundvandets kvantitet og/eller kvalitet ikke er tilfredsstillende.

Opstillingen af opsamlingsbassiner vil gøre det muligt at bøde på den tilsætning af grundvandet, der er en af årsagerne til produktionstab.

g — *Anlæg til gødningstilførsel via vandingsvandet. 600 ITL pr. m²*

I de bedrifter, der har behov for at gøre gødningstilførslen via vandingsvandet mere effektiv ved at tage enkelte eller dobbelte sugepumper til hjælp, interverneres der på 10 % af det samlede areal. (Det er af afgørende vigtighed at gøre gødningstilførslen via vandingsvandet så rationel som muligt for at sikre bedriftens rentabilitet).«

Teknisk bistand, der er planlagt med henblik på omstruktureringen

- (19) Ifølge de nationale myndigheder indebærer »de interventioner med teknisk bistand, formidling og erhvervsuddannelse, der foretages af ERSAT (den regionale myndighed for udvikling og teknisk bistand inden for landbruget) i forbindelse med dennes egne institutionsaktiviteter, som også omfatter de tjenesteydelser, der udføres af teknikerne og landbrugskonsulenterne, følgende:

- undersøgelse af bedriftens infrastrukturens tilstand
- konstatering af, om den afgrødestrategi, der anvendes for at komme ud af gældsætningen, er velegnet
- fastlæggelse af en eventuel ændret afgrødestrategi for bedriften
- fastlæggelse af de teknologiske tilpasninger, som det er nødvendigt at foretage
- ydelse af den nødvendige specialistbistand i en periode på tre år (den tid, der anses for nødvendig for en stabil tilbagevenden til normal drift)
- kontrol med processen for bedriftens tilbagevenden til normal drift
- erhvervsuddannelse.

Alle tjenesteydelserne [...] udføres af ansatte i regionalstyrelsen og medfører derfor ingen ekstraomkostninger ud over de ansattes normale løn.

Man planlægger dog interventioner fra privatpraktiserende »teknikere«, der arbejder på grundlag af kontrakter, som er indgået med ERSAT. Disse interventioner vil udelukkende dreje sig om meget specialiseret undervisning, hvis omkostninger det ikke er muligt at fastlægge i øjeblikket, men de hører under alle omstændigheder med til ERSAT's normale driftsudgifter.

De kontrakter, der indgås af regionen, er reguleret af en lovgivning til dette formål, som sikrer gennemsigtigheden i det arbejde, der udføres i den forbindelse (det offentliggøres f.eks. i »Bollettino Ufficiale della Regione«, det officielle tidende for regionen, og det kontrolleres af Revisionsretten).

Regionen Sardinien's bidrag til omstruktureringsplanen

- (20) Ifølge de kompetente myndigheder vil »regionen Sardinien's finansielle bidrag omfatte følgende:
- a — afvikling af rater af den gæld, der forfaldt den 31.12.1996
 - b — rentegodtgørelse i forbindelse med omlægningen af den restgæld, der allerede er forfalden, eller som vil forfalde
 - c — tilskud, der ikke skal tilbagebetales, til de interventioner (investeringer), som er omtalt i punkt 4.2 i planen (75 % af de støtteberettigede udgifter).
- a + b må ikke overstige 75 % af den gæld, der forfaldt den 31.12.1996, fraregnet morarenter.

Udgifterne til teknisk bistand er ikke medregnet i omstruktureringsplanen, da det drejer sig om aktiviteter, der almindeligvis udføres af ERSAT

Bankernes bidrag til omstruktureringsplanen

- (21) Ved brev af 19. oktober 1998 bad Kommissionen de kompetente myndigheder om at oplyse navnene på de kreditinstitutter, som vil give afkald på de påløbne renter for de potentielle støttemodtagernes gæld; om at angive, om alle de kreditinstitutter, der har fordringer på alle de potentielle støttemodtagere, vil tilslutte sig ordningen; og om at specificere de rentebeløb, som disse institutter vil give afkald på. I brev af 16. november 1998 anførte de kompetente myndigheder på Kommissionens anmodning, at følgende banker er interesserede i at gennemføre planen: Banca Nazionale del Lavoro, Cariplo, Banco di Sardegna, Istituto Bancario S. Paolo di Torino, Monte dei Paschi di Siena, Istituto di Credito delle Casse Rurali e Artigiane, Banca Meliorconsorzio, Banco di Napoli, Credito Italiano, Banca Commerciale Italiana og Banca di Sassari. Ifølge de kompetente myndigheders svar vil de renter for støttemodtagernes gæld, som bankerne giver afkald på, blive fastlagt i hvert enkelt tilfælde, og de kan således ikke fastlægges og oplyses på nuværende tidspunkt.

Støttemodtagernes bidrag til omstruktureringsplanen

- (22) Ifølge de kompetente myndigheder »betaler støttemodtageren:
- 25 % af de støtteberettigede udgifter til de interventioner, som er omtalt i punkt 4.2 i planen (det vil sige til investeringerne)
 - den del af det omlagte låns renter, der ikke dækkes af den regionale intervention.

Støttemodtagerens evne til at afholde de udgifter, der påhviler ham, er en forudsætning for bedriftens nye finansielle betingelser og produktionsbetingelser, og det må derfor antages, at den enkelte bedrift normalt burde kunne afskrive disse udgifter i løbet af de første tre år.

Støttemodtageren skal dokumentere de afholdte udgifter på følgende måde:

- a — udgifter til købet af maskiner og udstyr dokumenteres med fakturaerne for købet
- b — udgifter til arbejdskraft, hvad enten der er tale om tredjemands eller om støttemodtagerens egen arbejdskraft, dokumenteres ved at forevise en beregning, der er baseret på de enhedspriser, som er fastlagt ved hjælp af den regionale prisoversigt til dette formål. Denne prisoversigt opdateres regelmæssigt og er vedtaget ved dekret fra det regionale udvalg.

Støttens varighed og varigheden af de foranstaltninger, der omhandles i omstruktureringsplanen

- (23) Ifølge de kompetente myndigheder er støtten en »engangsstøtte, og en forlængelse vil ikke være mulig. Varigheden på et år henviser til den periode, som er nødvendig for planens iværksættelse (på grund af alle de administrative og bureaukratiske procedurer).

De forskellige støtteforanstaltninger har en bestemt varighed:

- rentegodtgørelsen varer fra 5 til 15 år
- tilskuddene, der ikke skal tilbagebetales, til vedligeholdelses- og tilpasningsinterventioner varer den tid, det almindeligvis tager rent teknisk at gennemføre disse
- med hensyn til den tekniske bistand er det allerede blevet nævnt, at det er en sædvanlig ydelse, og dens varighed er derfor ubegrænset.

Ved gennemførelsen af planen vil der blive ydet en kraftigere og obligatorisk bistand, indtil bedrifterne har nået de forventede resultater.«

De nationale myndigheders forpligtelser

- (24) »Når regionen gennemfører den anmeldte plan, forpligter den sig til at overholde de betingelser, der er foreskrevet i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ⁽²⁾.

I henhold til punkt 3.2.2 i Fællesskabets rammebestemmelser forpligter regionen sig ligeledes til at fremlægge en udførlig årsrapport for Kommissionen om den støtte, der er ydet.«

Mulig kumulering af støtte til afvikling af støttemodtagernes gæld

- (25) Ved brev af 19. oktober 1998 anmodede Kommissionen de kompetente myndigheder om at sikre, at hver enkelt potentiel modtager af den støtte, der omhandles i den anmeldte foranstaltning, ikke tidligere har modtaget omstrukturingsstøtte, ikke-anmeldt støtte eller uforenelig støtte, der er krævet tilbagebetalt. De kompetente myndigheder gav med deres brev af 16. november 1998 følgende svar på Kommissionens forespørgsler:

»1) Regionen har aldrig ydet omstrukturingsstøtte; 2) regionallov nr. 4 af 19. januar 1998, der blev godkendt af Kommissionen den 3. juni 1998, og som tillader en omlægning af lånene, ophæver virkningerne af den tidligere lovgivning for planens støttemodtagende bedrifter, og det er således underforstået, at denne lovgivning ophæves; 3) de regionale myndigheder forsikrer Kommissionen for, at såfremt en ansøger har modtaget uforenelig støtte, som er krævet tilbagebetalt, vil de regionale myndigheder sørge for at trække beløbet på den uforenelige støtte fra det beløb, der ydes i henhold til planen, såfremt tilbagebetalingen endnu ikke er sket.«

- (26) Kommissionen indledte proceduren efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, da den var i tvivl om, hvorvidt støtteordningen er forenelig med fællesmarkedet. Tvivlen gjaldt følgende punkter:

a) *Bedrifternes finansielle vanskeligheder*

— Eftersom størstedelen af bedrifterne ikke fører noget driftsregnskab (pligten til at føre regnskab er en af betingelserne, der skal opfyldes for at modtage omstrukturingsstøtte), var der tvivl om de kriterier, som de italienske myndigheder foreslog til vurderingen af de potentielle støttemodtageres driftsunderskud og gældsætningsniveau (der lod f.eks. ikke til at være en klar sondring mellem kortfristet gæld og langfristet gæld, og den langfristede gæld kunne desuden være forbundet med investeringer, som skal afskrives i forbindelse med normal økonomisk virksomhed. En bedrift, som afskriver investeringsudgifterne på årsbasis, er således ikke nødvendigvis at betragte som kriseramte)

— ifølge de italienske myndigheder må en bedrift anses for at være kriseramt, når den forfaldne (og ikke indfriede) gæld beløber sig til mindst 30 % af bedriftens formue, men det fremgår ikke, om der er tale om nettoformuen

⁽²⁾ EFT C 283 af 19.9.1997, s. 2.

— på baggrund af de bemærkninger, der er fremsat i første led, var det nødvendigt at opklare, om det kriterium, som er baseret på gældsætningsniveauet, kan være et bevis på en alvorlig gældsætning, og om det kriterium, der er baseret på driftstab, er velegnet til at vise en meget kritisk situation

— anvendelsen af ovennævnte kriterier lod navnlig til at bygge på støttemodtagernes egne opgivelser.

b) *Genskabelse af rentabiliteten*

— De foreslåede finansielle foranstaltninger (regionen betaler nogle rater af den gæld, der forfalder den 31. december 1996, regionen yder rentegodtgørelse i forbindelse med omlægningen af den restgæld, der er forfalden, og som forfalder, og kreditinstitutterne giver afkald på de påløbne morarenter) kunne udgøre ren driftsstøtte, ikke mindst fordi de tilsyneladende ikke gav mulighed for en nem udregning af beløbet på den gæld, der skal afdrages, og den støtte, der skal ydes

— tilskuddene, der ikke skal tilbagebetales, til investeringer (75 % af de støtteberettigede udgifter) lod til at være for store

— i den anmeldte støtteordning var der ikke taget højde for en nedskæring af kapaciteten eller et ophør med urentable aktiviteter, og der var ingen garanti for de berørte produkters afsætningsmuligheder

— det var nødvendigt at finde ud af, om indtægternes forøgelse med 50 % takket være indførelsen af nye dyrkningsteknikker og teknologiske nyskabelser samt om nødvendigt omstillingen til mere rentable produkter reelt kunne gøre det muligt at genskabe rentabiliteten i løbet af tre år, ikke mindst i betragtning af, at der ikke som nævnt i sidste led var sikkerhed for de berørte produkters afsætningsmuligheder.

c) *Hindring af utilbørlige konkurrenceforvridninger*

— Kommissionen havde bedt de italienske myndigheder om dokumentation for, hvilke konsekvenser en støtte, der tager sigte på at øge indtægterne med ca. 50 %, ville have for priserne, og hvilke afsætningsmuligheder der ville være for de berørte produkter. De italienske myndigheder har ikke fremsendt nogen dokumentation, som underbygger deres analyser

— i støtteordningen var der ikke taget højde for en nedskæring af kapaciteten, selv om en sådan tilsyneladende var nødvendig inden for blomsterdyrkningssektoren.

d) *Princippet om, at støtten skal stå i forhold til omstruktureringens omkostninger og fordele*

— det fastlagte loft på 600 mio. ITL (ca. 300 000 EUR) pr. støttemodtagende bedrift lader til at være højt i betragtning af, hvilken slags problemer der angives som årsag til gældsætningen

— den vanskelige udregning af beløbet på den gæld, der skulle afskrives, gjorde det umuligt at fastlægge, i hvilken grad støttemodtagerne reelt bidrog til omstruktureringen

— det, at kreditinstitutterne gav afkald på morarenterne, kunne udgøre en ny statsstøtte, eftersom det ikke var umuligt, at nogle af kreditinstitutterne var statsejede eller statskontrollerede.

e) *Støttemodtagernes karakter*

Da der kunne være kapitalselskaber blandt støttemodtagerne, kunne Kommissionen ikke udelukke, at nogle af de bedrifter, som var omfattet af ordningen, ikke opfyldte alle de krav, der stilles til definitionen af små og mellemstore virksomheder i punkt 3.2.4 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder ⁽³⁾.

⁽³⁾ Se fodnote 2.

f) Mulig »Deggendorf-effekt«

Kommissionen havde anmodet de kompetente myndigheder om at sikre, at hver enkelt potentiel modtager af den støtte, der omhandles i den anmeldte foranstaltning, ikke tidligere har modtaget omstrukturingsstøtte, ikke-anmeldt støtte eller uforenelig støtte, der er krævet tilbagebetalt. Som svar på denne anmodning meddelte de kompetente myndigheder ved brev af 16. november 1998, at regionen aldrig havde ydet omstrukturingsstøtte, og at de regionale myndigheder kunne forsikre, at såfremt en ansøger har modtaget uforenelig støtte, som er krævet tilbagebetalt, vil de regionale myndigheder sørge for at trække beløbet på den uforenelige støtte fra det beløb, der ydes i henhold til planen, såfremt tilbagebetalingen endnu ikke er sket. På baggrund af dette svar kunne Kommissionen ikke udelukke, at den anmeldte støtteordning gjorde det muligt at yde støtte til støttemodtagere, der allerede havde modtaget uforenelig støtte, som Kommissionen ville kræve tilbagebetalt. Ifølge Domstolen er manglende tilbagebetaling af ulovlig støtte dog en væsentlig omstændighed, der med føje må tages i betragtning ved undersøgelsen af, om ny støtte er forenelig⁽⁴⁾.

III. DE ITALIENSKE MYNDIGHEDERS BEMÆRKNINGER, KOMMISSIONENS REAKTIONER OG DE ITALIENSKE MYNDIGHEDERS SVAR

- (27) Ved brev af 9. juni 1999, der blev registreret den 15. juni 1999, svarede de italienske myndigheder på den tvivl, som Kommissionen havde givet udtryk for med hensyn til den anmeldte støtteordnings forenelighed med fællesmarkedet.

Bedrifternes finansielle vanskeligheder

- (28) De italienske myndigheder anførte for det første, at den gæld, der ville blive taget i betragtning ved konstateringen af bedrifternes finansielle vanskeligheder, var alle de forfaldne rater, der ikke var blevet betalt som følge af gentagne driftstab i flere år (denne gæld betragtes som kortfristet, eftersom bedriften skal betale morarenter, hvis ikke den bliver indfriet med det samme), samt gæld til socialsikringsinstitutter og privatpersoner, under forudsætning af at denne gæld kan påvises. Der var således ikke tale om den gæld, der stammer fra almindelig økonomisk virksomhed, f.eks. landbrugens investeringer, som skal afskrives over længere tid.
- (29) Hvad formuespørgsmålet angår, forklarede de italienske myndigheder for det andet i brev af 9. juni 1999, at bedrifternes finansielle vanskeligheder navnlig måles ved at sammenligne gældsætningsniveauet med nettoformuen. I henhold til den italienske civillovbogs artikel 2424 består virksomhedernes nettoformue af kapitalen og reserverne⁽⁵⁾. Derfor spurgte Kommissionens tjenestegrene ved brev af 7. december 1999 de italienske myndigheder, hvilken modydelse de ville bede støttemodtagerne om i forhold til nettoformuen. Ved brev af 8. februar 2001 svarede de italienske myndigheder, at de kun ville bede om en modydelse, såfremt dette var absolut nødvendigt for at skabe en økonomisk og finansiell balance for bedriften, og såfremt det ikke gik ud over dens effektivitet.
- (30) Endelig anførte de italienske myndigheder med hensyn til brugen af egne erklæringer, såfremt der ikke foreligger noget regnskab, som gør det muligt at konstatere driftstabene og gældsætningsniveauet, at dette system er helt i overensstemmelse med den gældende nationale lovgivning på området⁽⁶⁾, og de anførte, at eventuelle falske erklæringer fra en landbruger ville indebære alvorlige strafferetlige sanktioner. På baggrund af disse oplysninger spurgte Kommissionen ved brev af 7. december 1999 (ref.: VI/051291) de italienske myndigheder, om de kunne sørge for, at de potentielle støttemodtageres erklæringer blev verificeret af tredjemand eller af et uafhængigt organ. Ved brev af 8. februar 2001 fremsendte de italienske myndigheder teksten til den nævnte lov, og de understregede, at myndighederne har pligt til at kontrollere de pågældende erklæringer, eventuelt ved hjælp af

⁽⁴⁾ Domstolens dom af 15. maj 1995, sag C-355/95, P. Textilwerke Deggendorf GmbH (TWD) mod Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og Forbundsrepublikken Tyskland, Sml. 1997 I, s. 2549, præmis 25.

⁽⁵⁾ I henhold til denne paragraf består nettoformuen almindeligvis af kapitalen, reserve fra overkurs ved emission, opskrivningshenlæggelser, lovpligtig reserve, reserve til egne aktier i portefølje, vedtægtsmæssige reserver, andre særskilte reserver, overførsel fra tidligere år og årets resultat.

⁽⁶⁾ Lov nr. 127 af 15. maj 1997 om hasteforanstaltninger med henblik på en forenkling af administrationsaktiviteterne og af beslutnings- og kontrolprocedurerne samt de tilhørende gennemførelsesbestemmelser.

stikprøver. For at fjerne den tvivl, som Kommissionen stadig nærede med hensyn til kontrollen, angav de italienske myndigheder i samme brev, at alle de potentielle støttemodtageres erklæringer ville blive kontrolleret.

Genskabelsen af de potentielle støttemodtageres rentabilitet

- (31) Ved brev af 8. februar 2001 forpligtede de italienske myndigheder sig til at nedsætte den planlagte støttesats til investeringer i de støttemodtagende bedrifter til 50 % i de ugunstigt stillede områder og til 40 % i de områder, som ikke er ugunstigt stillet, i henhold til bestemmelserne i Fællesskabets rammebestemmelser om statsstøtte i landbrugssektoren (7). De ajourførte ligeledes de oplysninger, der havde gjort det muligt at fastlægge de produktionsniveauer, som de kriseramte bedrifter skulle nå op på for at blive rentable, og de angav, hvilke beregningsmetoder der var anvendt (en sammenligning mellem den gennemsnitlige omkostning pr. enhed og markedsprisen i de to scenarier, der var taget højde for, nemlig nuværende drift og ændret drift, efter at markedsprisen var blevet fastlagt ud fra de oplysninger, som en andelsvirksomhed havde givet). Ifølge denne model medfører stigningen i produktionen en stigning i indtægterne.

Hindring af utilbørlige konkurrenceforvridninger

- (32) Ved brev af 9. juni 1999 slog de italienske myndigheder fast, at støtten til bedrifternes omstrukturering ikke ville få indflydelse på de berørte produkters prisdannelse. For at underbygge denne påstand medsendte de et diagram, der illustrerede prisudviklingen for forskellige produktvarianter i høståret 1997/98. Ved brev af 7. december 1999 spurgte Kommissionens tjenestegrene, på baggrund af hvilke oplysninger man kunne fastslå, at omstrukturingsforanstaltningerne ikke ville få indflydelse på prisdannelsen. Det medsendte diagram var nemlig ikke et tilstrækkeligt bevis, eftersom prisudviklingen i dette diagram gjaldt for en periode, hvor der endnu ikke var ydet nogen støtte. Ved brev af 8. februar 2001 svarede de italienske myndigheder endnu en gang, at der ikke ville være nogen indvirkning på prisdannelsen, eftersom der generelt var en stabil efterspørgsel efter de produkter, som var omfattet af ordningen.
- (33) Med hensyn til afsætningsmulighederne (som hænger sammen med den stabile efterspørgsel, der er omtalt i betragtning 32) understregede de italienske myndigheder i brev af 9. juni 1999, at sardiske produkter ville nyde godt af de reklameforanstaltninger, som ministeriet for udenrigshandel og ministeriet for landbrugspolitik planlagde med henblik på at øge udførslen af frugt og grøntsager af høj kvalitet til EU-landene, Central- og Østeuropa og resten af verden. Efter deres mening var der ingen problemer med overkapacitet i blomsterdyrkningssektoren, og som bevis herfor nævnte de en OFP-foranstaltning, som Kommissionen medfinansierer, og som tager sigte på en styrkelse af blomsterdyrkningssektoren og en omstrukturering af drivhussektoren. I brev af 7. december 1999 bemærkede Kommissionens tjenestegrene, at nævnte foranstaltning netop havde til formål at fremme afsætningen af blomsterprodukter (afskårne blomster), fordi der var problemer med overkapacitet i sektoren. Derfor opfordrede de endnu en gang de italienske myndigheder til at rette sig efter bestemmelserne i punkt 3.2.2.ii i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder eller til at anmode om anvendelsen af bestemmelserne i punkt 3.2.5 i nævnte rammebestemmelser. I henhold til punkt 3.2.5 kan Kommissionen fratage kravene om kapacitetsnedskæring i en erhvervsgren med overkapacitet inden for landbrugssektoren, når der er tale om foranstaltninger, der tager sigte på en bestemt kategori af produkter eller erhvervsdrivende, hvis alle de beslutninger, der træffes om at yde støtte, ikke i nogen sammenhængende 12-månedersperiode omfatter en produktmængde, der overstiger 3 % af den samlede årlige mængde af den pågældende produktion i det pågældende land (hvad de geografiske henvisninger angår, kan de overføres fra nationalt plan til regionalt plan). I brev af 8. februar 2001 svarede de italienske myndigheder ikke på disse bemærkninger fra Kommissionen, men fremlagde i stedet en markedsundersøgelse, som viste afsætningsmulighederne for de berørte produkter. Denne markedsundersøgelse gjaldt dog for perioden 1995-1997. Der kunne drages følgende konklusioner heraf:
- i løbet af den pågældende periode var der en tendens til stigning i producentpriserne og engrospriserne
 - engrospriserne er generelt højere end producentpriserne
 - engrospriserne varierer mindre end producentpriserne
 - drivhusproduktion giver højere priser end frilandsproduktion.

(7) EFT C 28 af 1.2.2000, s. 2.

Princippet om, at støtten skal stå i forhold til omstruktureringens omkostninger og fordele

- (34) Hvad angår det maksimale tilskud på 600 mio. ITL (ca. 300 000 EUR), der blev fastsat pr. bedrift, og vanskelighederne med at bestemme størrelsen på det reelle tilskud til de bedrifter, som skulle omstruktureres, på grund af problemerne med at beregne omfanget af den gæld, der skal tilbagebetales, forklarede de italienske myndigheder endnu en gang, hvad den offentlige støtte til omstruktureringen ville bestå i, og de understregede, at det bidrag, man krævede af støttemodtagerne (mindst 25 %) var mere end tilstrækkeligt. Støttemodtagerne skulle nemlig stadig betale den gæld, der ikke var bankgæld (obligatoriske forsikringsudgifter, løn til de ansatte, skyldige beløb for leverancer af varer, der er nødvendige for produktionens opretholdelse og gæld til offentlige socialsikringsinstitutioner og privatpersoner). De tilføjede desuden, at regionen kunne afvikle op til 20 % af hovedstolen af den gæld, der var stiftet mellem 1. januar 1992 og 31. december 1996 under forudsætning af, at det fastsatte loft for offentlig støtte til omstruktureringen ikke overskrides (75 %).
- (35) Denne angivelse svarede ikke til de italienske myndigheders oprindelige oplysninger, for som det er nævnt i betragtning 17, måtte summen af gældens hovedstols nedsættelse og rentegodtgørelsen til det flerårige lån (med en maksimal varighed på 15 år) efter omlægningen af bedrifternes restgæld tilsammen ikke overstige 75 % af den gæld, der forfaldt 31. december 1996. Med hensyn til den offentlige støtte til bedrifternes omstrukturering har de italienske myndigheder udvidet støttens beregningsgrundlag på 75 % til at omfatte investeringer, der skal foretages i forbindelse med omstruktureringen.
- (36) Da de italienske myndigheder blev spurgt om medtagelsen af dette element i beregningsgrundlaget for den offentlige støtte, gjorde de definitivt rede for i brev af 8. februar 2001, at de regionale myndigheders støtte ville bestå i at:
- yde tilskud, der ikke skal tilbagebetales, til små interventioner med henblik på teknologisk tilpasning af de anlæg, der er nødvendige for bedrifternes omstrukturering, med en støtteintensitet på 50 % i de ugunstigt stillede områder og på 40 % i de andre områder
 - nedsætte hovedstolen af den forfaldne gæld, der var stiftet mellem 1. januar 1992 og 31. december 1996, med én rate (op til 20 %)
 - yde rentegodtgørelse (op til 30 % af den referencesats, som staten har fastlagt for forbedringslån) til et 15-årigt lån efter omlægningen af gælden, som består af den restgæld, der er nævnt i litra b), og af de rater, der forfaldt efter den 31. december 1996 og indtil optagelsen af det nye lån, samt af de resterende forpligtelser, som forfalder
- litra a), b) og c) må tilsammen ikke overstige 75 % af de samlede omstruktureringssomkostninger (eller med andre ord af det beløb, som også omfatter udgifterne til de investeringer, der omhandles i omstruktureringsplanen).
- (37) Med hensyn til den kendsgerning, at de kreditinstitutioner, som var villige til at deltage i ordningen, ville give afkald på morarenterne, forklarede de italienske myndigheder i brev af 9. juni 1999, at transaktionen ikke udgør statsstøtte, hvis vurderingen af de statskontrollerede bankers adfærd i Kommissionens beslutning 97/81/EF af 30. juli 1996 vedrørende den østrigske regerings støtte til virksomheden Head Tyrolia Mares i form af kapitaltilførsel kan anses for at danne præcedens⁽⁸⁾. I den nævnte sag blev kreditinstitutionernes afkald på morarenterne dog ikke betragtet som statsstøtte, fordi dette var blevet besluttet af alle de banker, der deltog i transaktionen (det vil sige af såvel de offentlige som de private banker). Derfor bad Kommissionens tjenestegrene i brev af 7. december 1999 de italienske myndigheder om at angive, hvilke offentlige og private banker der var rede til at give afkald på morarenterne, og om at anføre, om alle de banker, der deltog i omstruktureringen, ville gå med til at give afkald på disse renter. I brev af 8. februar 2001 fremsendte de italienske myndigheder den liste, som Kommissionens tjenestegrene havde anmodet om. De vedlagde desuden nogle erklæringer fra banker, som bekræftede, at de var villige til at give afkald på morarenterne, og de anførte, at de banker, som ikke havde anset det for nødvendigt at give deres skriftlige samtykke, under alle omstændigheder havde givet udtryk for deres samtykke.

⁽⁸⁾ EFT L 25 af 28.1.1997, s. 26.

Støttemodtagernes karakter

- (38) I brev af 9. juni 1999 bekræftede de italienske myndigheder, at det kun er de små landbrugsbedrifter, som svarer til definitionen i punkt 3.2.5, litra b), i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, der kan modtage støtte. Det drejer sig således om erhvervsdrivende inden for landbrugssektoren med højst ti årsarbejdsenheder, herunder kapitalselskaber med samme karakteristika.

Mulig »Deggendorf-effekt«

- (39) Som svar på Kommissionens bemærkninger (se betragtning 26, litra f)) forpligtede de italienske myndigheder sig til ikke at yde støtte til bedrifter, som tidligere har modtaget ulovlig og uforenelig støtte, og som ikke har tilbagebetalt denne.
- (40) Ved brev af 14. september 2001, der blev registreret den 17. september 2001, anmodede de italienske myndigheder Kommissionen om at vedtage en endelig beslutning inden for to måneder i henhold til artikel 7, stk. 7, i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93⁽⁹⁾.

IV. VURDERING AF STØTTEN

- (41) I henhold til traktatens artikel 87, stk. 1, er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne. I det foreliggende tilfælde kan den pågældende støtte få sådanne virkninger. Støtten begunstiger nemlig visse produktioner (frugt, grøntsager og planter) og kan derfor fordreje konkurrencen som følge af deres relativt store betydning. For at nævne et eksempel var Italien, hvoraf Sardinien udgør et vigtigt produktionsområde, i 1999 EU's største producent af grøntsager med sin produktion på 15 153 857 tons, hvilket svarer til 28,7 % af EU's samlede produktion (52 726 260 tons)⁽¹⁰⁾. Støtten falder således ind under anvendelsesområdet i traktatens artikel 87, stk. 1, og kræver en undtagelse for at kunne erklæres forenelig med fællesmarkedet.
- (42) De undtagelser, der kan anvendes, er beskrevet i Fællesskabets relevante rammebestemmelser. For støtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder gælder i øjeblikket de rammebestemmelser, der blev vedtaget på området i 1999⁽¹¹⁾. I henhold til punkt 7.3 i ovennævnte rammebestemmelser skal rednings- og omstrukturingsstøtte til SMV (individuel støtte eller støtteordninger), der er anmeldt inden den 30. april 2000, vurderes efter rammebestemmelserne fra 1997⁽¹²⁾. Eftersom den pågældende omstrukturingsplan blev anmeldt den 12. januar 1998, skal foreneligheden med fællesmarkedet vurderes efter rammebestemmelserne fra 1997.
- (43) I henhold til bestemmelserne i punkt 1.1 og 2.3 i nævnte rammebestemmelser fra 1997 (herefter kaldet »rammebestemmelserne«) falder statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder normalt ind under anvendelsesområdet i traktatens artikel 87 (tidligere artikel 92), stk. 1⁽¹³⁾, eftersom den ifølge sin natur har en tendens til at fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne ved at flytte strukturtilpasningsbyrden over på andre og mere effektive virksomheder og opmuntre til et støttekapløb.

⁽⁹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽¹⁰⁾ I 2000 producerede Italien 16 308 854 tons grøntsager. Eftersom tallene for alle medlemsstaterne endnu ikke foreligger, er det ikke muligt at fastslå, hvor mange procent af EU's produktion denne mængde udgør. På baggrund af de tal, der foreligger, skal det dog bemærkes, at Italien er det eneste land, hvis produktion er steget betydeligt fra 1999 til 2000.

⁽¹¹⁾ EFT C 288 af 9.10.1999, s. 2.

⁽¹²⁾ Se fodnote 2.

⁽¹³⁾ I nævnte artikels stk. 1 står der, at »statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner« er »uforenelig med fællesmarkedet i det omfang, den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.«

- (44) I punkt 2.4 i rammebestemmelserne står der, at »det eneste grundlag for at fritage støtte til redning eller omstrukturering af kriseramte virksomheder findes i artikel 92, stk. 3, litra c), når man ser bort fra tilfælde af naturkatastrofer og andre usædvanlige begivenheder, der er fritaget efter artikel 92, stk. 2, litra b), og ikke omfattet her, samt, i det omfang artikel 92, stk. 2, litra c), stadig gælder, støtte i Tyskland omfattet af denne bestemmelse. I henhold til denne bestemmelse har Kommissionen beføjelse til at tillade støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner [...], når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.« Eftersom man ved anmeldelsen i det pågældende tilfælde ikke havde til hensigt at opfylde betingelserne for anvendelsen af undtagelserne i traktatens artikel 87, stk. 2, er den eneste undtagelse, man kan påberåbe sig i forbindelse med behandlingen af støtten, den undtagelse, der er fastsat i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c).
- (45) For at kunne anvende denne undtagelse er der visse betingelser, der skal opfyldes. Da det i det foreliggende tilfælde drejer sig om en støtteordning, er anvendelsesområdet det første, der skal undersøges. Dette anvendelsesområde udgør et problem, for i stedet for at anmelde en støtteordning på de foreskrevne betingelser og angive de generelle principper, der gør det muligt at undersøge de enkelte omstrukturingsplaner i en senere fase, forelagde de italienske myndigheder snarere én enkelt omstrukturingsmekanisme, som var gældende for alle potentielle støttemodtagere, og som var kendetegnet af en så høj grad af automatik i anvendelsen og af nogle definitioner af en sådan art, at det ikke kan udelukkes, at nogle af de bedrifter, der godkendes som støttemodtagere, ikke opfylder de nødvendige krav. Den mest problematiske definition i den forbindelse er definitionen af begrebet »kriseram virksomhed«.

Definition af en kriseram virksomhed

- (46) I punkt 2.1 i rammebestemmelserne nævnes de symptomer, der normalt kendetegner en kriseram virksomhed. Hos en kriseram virksomhed vil problemerne oftest være voksende, hvad enten der er tale om underskudsniveauet eller gældens størrelse. De kriterier, som de italienske myndigheder anvender, er baseret på et gennemsnit, der ikke gør det muligt at konstatere, om de berørte bedrifters tilstand reelt forværres. Eftersom planen er fastlagt ud fra et gennemsnit, kan det f.eks. ikke udelukkes, at der efter de første to år i den periode, man går ud fra, følger et tredje år med et positivt resultat, selv om gennemsnittet stadig er negativt. En anden ting, der skal understreges, er, at i de foranstaltninger, som de italienske myndigheder har anmeldt, skal støttemodtagerne selv afgive erklæring om underskuddene ifølge forskrifterne i lov nr. 127 af 15. maj 1997⁽¹⁴⁾. Kommissionen noterede sig de italienske myndigheders løfte om at gå et skridt videre end det, der var taget højde for i nævnte lov, og kontrollere alle de potentielle støttemodtagers erklæringer. Da de potentielle støttemodtagere tilsyneladende ikke fører noget driftsregnskab, er det dog vanskeligt at forestille sig, på hvilket grundlag en sådan kontrol kunne foretages. Dette gælder for alle de kriterier, som de italienske myndigheder anvender til at fastlægge, hvorvidt der er tale om kriseramte virksomheder inden for den pågældende sektor. Eftersom der mangler et ordentligt kontrolgrundlag, kan Kommissionen således ikke udelukke, at bedrifter, som egentlig ikke er kriseramte, modtager støtte i forbindelse med omstrukturingsordningen, og derfor er Kommissionen af den opfattelse, at den definition, der gives af en kriseram virksomhed, ikke er relevant.
- (47) Foruden spørgsmålet om definitionen er det en forudsætning for at kunne anvende undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), i det pågældende tilfælde, at visse betingelser, som er angivet i rammebestemmelsernes punkt 3.2.2, overholdes.

Genskabelse af rentabiliteten

- (48) Den første betingelse i det omtalte punkt 3.2.2 er, at omstrukturingsplanen inden for et rimeligt tidsrum og på basis af en realistisk vurdering af virksomhedens fremtidige driftsvilkår skal kunne gøre virksomheden sund og rentabel på længere sigt. Rentabilitetens forbedring skal i øvrigt primært være et resultat af de interne saneringsforanstaltninger, der er indeholdt i omstrukturingsplanen, og den må kun baseres på eksterne faktorer, såsom pris- og efterspørgselsstigninger, som virksomheden ikke har større indflydelse på, hvis markedsforventningerne er generelt anerkendte.

⁽¹⁴⁾ Se fodnote 6.

- (49) I det foreliggende tilfælde lader det til, at planen bl.a. bygger på teorien om, at de reklamekampagner, som ministeriet for udenrigshandel og ministeriet for landbrugspolitik tilrettelægger, skaber nogle afsætningsmuligheder ved at øge eksporten af grøntsager til EU-landene, Central- og Østeuropa og resten af verden. Der er dog ikke noget bevis for, at disse kampagner vil have den ønskede virkning, nemlig at skabe nye afsætningsmuligheder. Med hensyn til fastlæggelsen af den periode, der er nødvendig for at genskabe rentabiliteten, er der desuden et klart modsætningsforhold mellem de italienske myndigheders ønske om at genskabe de berørte bedrífers rentabilitet i løbet af tre år og deres indrømmelse af, at »den almindelige virkningstid er ti år«. Når det gælder omstruktureringen af virksomheder, kan en periode på ti år bestemt ikke betragtes som et rimeligt tidsrum.
- (50) Et andet aspekt i de italienske myndigheders teori er prisspørgsmålet. Konklusionerne fra markedsundersøgelsen viser en prisstigning i løbet af den pågældende periode (1995-1997). Den periode, der henvises til, gør det dog ikke muligt at sige noget om de nuværende pristendenser. De italienske myndigheder har flere gange slået fast, at planen, hvor man forudser en stigning i indtægterne takket være en forøgelse af produktionen, ikke på nogen måde ville få indflydelse på de berørte produkters prisdannelse. Eftersom de fremsendte oplysninger hver gang gjaldt for en tidligere periode, har det dog aldrig været muligt at efterprøve påstandens rigtighed. Det er absolut ikke sandsynligt, at markedsføringen af nogle meget større produktmængder ikke har nogen virkninger for prisdannelsen, ikke mindst når man tænker på, at den forøgelse af produktionen, som de italienske myndigheder regner med (nemlig 35-40 %), er betydelig. Man kan derfor frygte, at ordningen får en negativ indflydelse på prisdannelsen, og at det produktionsniveau, som de italienske myndigheder har brugt som reference for at sikre genskabelsen af de støttemodtagende bedrífers rentabilitet, ikke er realistisk, når det gælder størrelsen, og at det heller ikke er realistisk, fordi der ikke tages højde for det prisfald, som markedsføringen af nogle meget større produktmængder risikerer at medføre, og som ville gøre genskabelsen af de berørte bedrífers rentabilitet meget mere usikker.

Hindring af utilbørlige konkurrenceforvridninger

- (51) En anden betingelse for tildelingen af omstrukturingsstøtte er, at der træffes foranstaltninger for i videst muligt omfang at opveje eventuelle skadelige virkninger for konkurrenterne. Disse foranstaltninger skal give sig udslag i, at støttemodtagerne definitivt nedskærer kapaciteten eller lukker produktionsanlæggene, såfremt man konstaterer en strukturel overkapacitet inden for den pågældende sektor. Hvis der ikke er tale om en strukturel overkapacitet, kræver Kommissionen normalt ikke en kapacitetsnedskæring til gengæld for støtten. Det er dog nødvendigt at bevise, at støtten udelukkende anvendes til at genskabe virksomhedens rentabilitet og ikke giver støttemodtageren mulighed for at udvide produktionskapaciteten under omstrukturingsplanens gennemførelse, medmindre dette er absolut nødvendigt for at kunne genskabe rentabiliteten og ikke forårsager utilbørlige konkurrenceforvridninger.
- (52) Hvad angår spørgsmålet om en eventuel kapacitetsnedskæring, understregede de italienske myndigheder, at støttemodtagerne udelukkende ville være små landbrugsbedrífere i henhold til rammebestemmelsernes punkt 3.2.5, litra b), det vil sige landbrugere, som højst anvender ti årsarbejdsenheder. De italienske myndigheder kunne således have anmodet om anvendelsen af de særlige bestemmelser i rammebestemmelserne for landbrugssektoren, sådan som Kommissionen havde foreslået dem. Eftersom dette ikke skete (se betragtning 33), var Kommissionen nødt til at vurdere støtteordningen på baggrund af de almindelige betingelser i punkt 3.2.2.
- (53) I det foreliggende tilfælde og ud fra de seneste oplysninger, har Kommissionen kunnet konstatere, at uafhængigt af det punkt i rammebestemmelserne, som gælder for dette aspekt, eksisterer der ikke eller lader der ikke længere til at eksistere en strukturel overkapacitet i de sektorer, som er genstand for omstrukturingsordningen. Kommissionen anser det derfor ikke for nødvendigt at anmode om, at støttemodtagerne foretager en nedskæring af produktionskapaciteten.
- (54) Eftersom der ikke kræves nogen kapacitetsnedskæring, er det nødvendigt at bevise, at de planlagte investeringer udelukkende har til formål at genskabe bedrífernes rentabilitet og ikke forvrider konkurrencen. I den forbindelse er der stor fare for, at investeringerne forvrider konkurrencen, eftersom de tager sigte på at øge produktionen. De heraf følgende konsekvenser for priserne ville få direkte indflydelse på de konkurrerende virksomheders indtægter og således også på deres aktiviteter.

Princippet om, at støtten skal stå i forhold til omstruktureringens omkostninger og fordele

- (55) En af de betingelser, der skal opfyldes, er, at støtten skal stå i forhold til omstruktureringens omkostninger og fordele. For at sikre, at dette er tilfældet, skal støttemodtagerne normalt yde et betydeligt bidrag til omstrukturingsplanen, enten med egne midler eller gennem finansiering udefra på markedsvilkår. I betragtning af regionens bidrag til omstrukturingsordningen (op til 75 % af omstruktureringens samlede beløb) er Kommissionen af den opfattelse, at støttemodtagernes bidrag til omstruktureringen ikke har været stort nok. Denne opfattelse bekræftes af, at da de italienske myndigheder blev anmodet om nærmere oplysninger om de modydelse, som støttemodtagerne kunne levere med egne midler, nøjedes de med at svare, at de udelukkende ville kræve en modydelse af de berørte bedrifter, såfremt disse rådede over en nettoformue, og såfremt det pågældende bidrag var absolut nødvendigt for bedriftens finansielle balance og ikke gik ud over dens effektivitet. Ikke alene indeholder svaret ikke nogen angivelse af, hvilken indsats bedrifterne skulle yde, men det antydes også, at nogle af bedrifterne ikke vil blive afkrævet en indsats. Dette viser, at der er et misforhold mellem regionens intervention og støttemodtagernes intervention.
- (56) Dette misforhold understreges af størrelsen på det bidrag, der kan ydes til de enkelte støttemodtagere (600 mio. ITL, hvilket svarer til ca. 300 000 EUR), for ifølge de italienske myndigheders oplysninger er støtteordningen beregnet på små landbrugsbedrifter, det vil sige landbrugere, som højst anvender 10 årsarbejdsenheder.
- (57) Med hensyn til undersøgelsen af dette misforhold skal det i øvrigt bemærkes, at de italienske myndigheder fastholdt, at de kreditgivende bankers afkald på morarenter ikke udgjorde statsstøtte. For at underbygge denne påstand nævnte de Kommissionens vurdering af de statskontrollerede bankers adfærd i forbindelse med den støtte, som den østrigske regering ydede til virksomheden Head Tyrolia Mares (se betragtning 37). Herefter fremsendte de italienske myndigheder erklæringerne fra fire banker, som bekræftede, at de reelt var villige til at give afkald på morarenterne for de skyldige beløb. De italienske myndigheder tilføjede, at de banker, som ikke havde anset det for nødvendigt at give deres skriftlige samtykke, under alle omstændigheder havde givet udtryk for deres samtykke. Disse dokumenter er dog ikke tilstrækkelige til at bevise ligheden mellem det foreliggende tilfælde og ovennævnte tilfælde, hvor der blev ydet støtte til den østrigske virksomhed, for som det forklares i betragtning 37, skulle alle bankerne (det vil sige både de offentlige og de private banker) give afkald på morarenterne, for at man kunne sige, at transaktionen ikke udgjorde statsstøtte. I det foreliggende tilfælde er de italienske myndigheders udsagn om, at de banker, som ikke havde anset det for nødvendigt at give deres skriftlige samtykke, under alle omstændigheder havde givet udtryk for deres samtykke, ikke et formelt bevis på disse bankers holdning. Da det ikke var alle bankerne, der havde fremsendt en skriftlig erklæring, og da det således ikke var muligt at konstatere, om de reelt var villige til at give afkald på morarenterne alle sammen, kan Kommissionen ikke udelukke, at de offentlige banker og de private banker reagerer forskelligt, når det gælder om at give afkald på morarenterne. Transaktionen ville således udgøre en støtte, som de manglende oplysninger gør det umuligt at bestemme størrelsen på, og som ville være vanskelig at erstatte i forbindelse med omstruktureringen, eftersom de italienske myndigheder ved planens udarbejdelse automatisk gik ud fra, at operationen ikke udgjorde statsstøtte, og at den derfor ikke skulle medregnes ved beregningen af den offentlige støttes andel på 75 %.
- (58) Endelig skal det med hensyn til Deggendorf-effekten, som er nævnt i betragtning 26, litra f), og i betragtning 39, bemærkes, at de italienske myndigheders løfte om ikke at yde støtte til virksomheder, der tidligere har modtaget ulovlig og uforenelig støtte, og som ikke har tilbagebetalt denne støtte, fjerner den tvivl, som Kommissionen har givet udtryk for i forbindelse med proceduren.

V. KONKLUSIONER

- (59) På trods af de forklaringer, de italienske myndigheder gav som svar på den procedure, der blev indledt efter EF-traktatens artikel 88, stk. 2, er Kommissionen af den opfattelse, at disse myndigheders omstrukturingsplan er baseret på en utilstrækkelig definition af kriseramte virksomheder, at scenariet for genskabelsen af de berørte bedrifters rentabilitet ikke er realistisk, at der er en reel risiko

for konkurrenceforvridning på grund af kapacitetsforøgelsens virkninger for priserne og således også for konkurrenternes indtægter og aktiviteter, og at støtten ikke står i forhold til omstruktureringens omkostninger og fordele. I lyset af ovenstående betragtninger og eftersom de italienske myndigheder ved brev af 14. september 2001 bad Kommissionens om i henhold til artikel 7, stk. 7, i forordning (EF) nr. 659/1999 at vedtage en endelig beslutning inden for to måneder ud fra de oplysninger, som er til rådighed, måtte Kommissionen konkludere, at den omstrukturingsstøtteordning, som Sardinien agter at gennemføre, ikke falder ind under undtagelsen i traktatens artikel 87, stk. 3, litra c), og derfor ikke kan erklæres for forenelig med fællesmarkedet. Endelig skal det bemærkes, at alle de ovennævnte betragtninger også ville gælde, hvis ordningen var blevet undersøgt på baggrund af Fællesskabets rammebestemmelser om statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder, der blev vedtaget i 1999 —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den støtteordning, som regionen Sardinien (Italien) agter at gennemføre i medfør af regionalstyrelsens afgørelse nr. 48/7 af 2. december 1997, er uforenelig med fællesmarkedet.

Støtten kan derfor ikke ydes.

Artikel 2

Italien underretter senest to måneder efter meddelelsen af denne beslutning Kommissionen om, hvilke foranstaltninger der er truffet for at efterkomme beslutningen.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 13. november 2001.

På Kommissionens vegne

Franz FISCHLER

Medlem af Kommissionen
